

Лекція № 4

«Докази. Процесуальні строки.

Виклики і повідомлення.

Судові витрати.

Заходи процесуального примусу»

Докази в адміністративному судочинстві

будь-які дані, на підставі яких суд встановлює наявність або відсутність обставин (фактів), що обґрунтовують вимоги і заперечення учасників справи, та інші обставини, що мають значення для правильного вирішення справи

(ст. 72 КАС України).

Доказування в адміністративному судочинстві

врегульована процесуальним законодавством,
підпорядкована законам логіки та психологічним процесам,
діяльність адміністративного суду та учасників
адміністративної справи,
спрямована на встановлення фактичних обставин публічно-
правового спору, дійсних прав та обов'язків учасників
спірних правовідносин,
необхідних для правильного вирішення такого спору по суті

Ознаки доказів в адміністративному процесі :

це будь-які фактичні дані, на підставі яких суд встановлює наявність або відсутність оспорюваних обставин

являють собою відображення реальних фактів, є їх відтворенням

можуть бути представлені в різній формі

отримуються в установленій процесуальним законом формі

використовуються для прийняття об'єктивного, повного та законного рішення щодо адміністративної справи

жоден доказ, який містить інформацію про предмет доказування (обставини публічно-правового спору), не має для суду наперед встановленої сили

Види доказів

1) залежно від відношення до обставин, що підлягають доказуванню

прямі

непрямі

2) за джерелами відомостей:

первісні

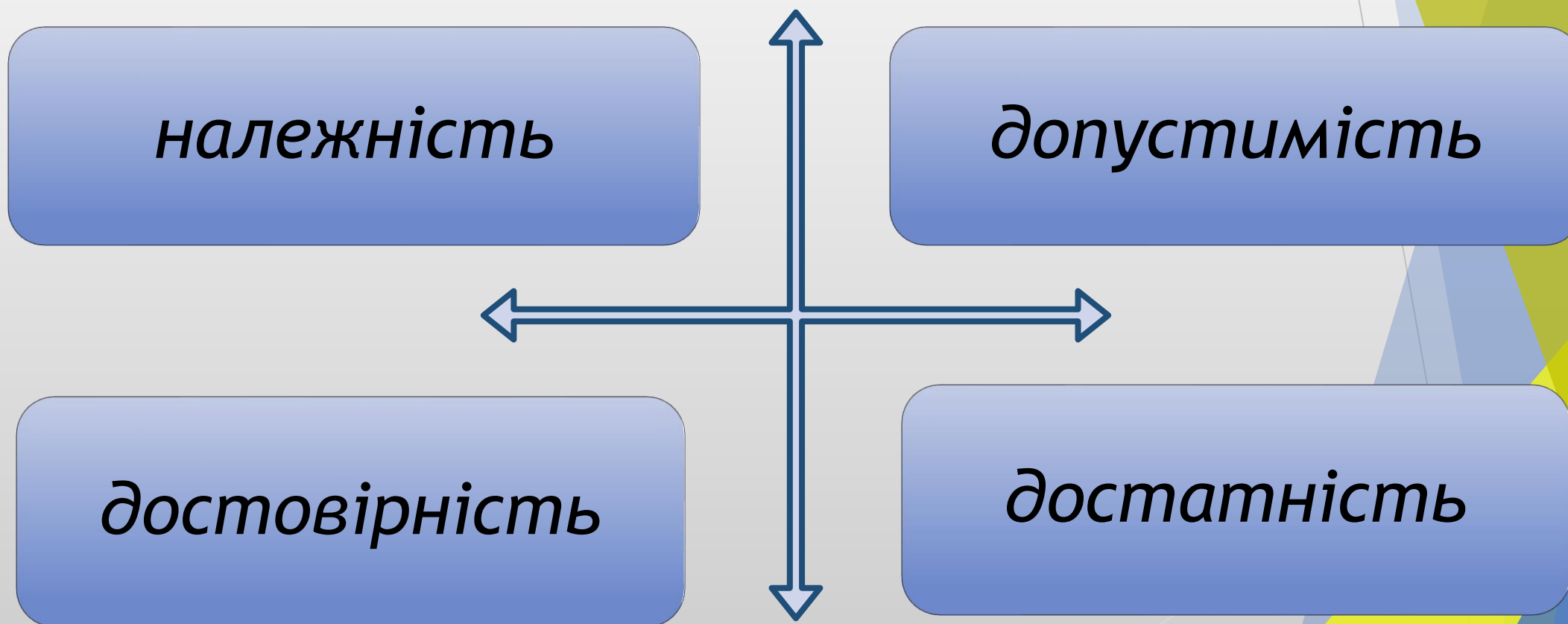
похідні

Ст. 72 КАС України

- 1) письмові, речові і електронні докази;
- 2) висновки експертів;
- 3) показання свідків.

Нормативні ознаки, притаманні доказам (ст. 73-76 КАС України):

обставини, що **Не** потребують доказування:

1) преюдиційні обставини, тобто ті, що встановлені в судовому рішенні іншого суду, яке набрало законної сили;

2) обставини, визнані судом загальновідомими. Загальновідомими обставинами можуть бути природні явища, стихійні лиха, техногенні катастрофи, властивості матеріалів та речовин тощо;

3) безспірні обставини, тобто ті, щодо яких в учасників справи не виникає спору і в суду не виникає сумніву щодо достовірності цих обставин та добровільності їх визнання. Виходячи з принципу змагальності, учасникам справи не потрібно подавати доказів на підтвердження обставин, які не оспорюються.

Показання свідків

повідомлення про відомі йому обставини, які мають значення для справи

порядок фіксування показань свідка - у протоколі про вчинення окремої процесуальної дії (протоколі допиту свідка), із можливістю бути зафіксованими технічними засобами

виклик свідка ініціює учасник адміністративної справи

має бути попереджений про кримінальну відповідальність за завідомо неправдиве показання чи відмову від давання показань на вимогу

Письмові докази

документи (крім електронних документів), які містять дані про обставини, що мають значення для правильного вирішення спору

подаються в оригіналі або в належним чином засвідченій копії

електронна копія письмового доказу не визнається електронним доказом

Речові докази

предмети матеріального світу, які своїм існуванням, своїми якостями, властивостями, місцезнаходженням, іншими ознаками дають змогу встановити обставини, що мають значення для справи

До набрання рішенням суду законної сили існують такі законні способи зберігання речових доказів:

- у матеріалах справи;

- за окремим описом здача до камери схову речових доказів суду;

- за місцем знаходження, якщо речові докази не можуть бути доставлені до суду.

Електронні докази

Новела в сучасному адміністративному судочинстві.

інформація в електронній (цифровій) формі, що містить дані про обставини, що мають значення для справи, зокрема, електронні документи (текстові документи, графічні зображення, плани, фотографії, відео- та звукозаписи тощо), веб-сайти (сторінки), текстові, мультимедійні та голосові повідомлення, метадані, бази даних та інші дані в електронній формі.

Такі дані можуть зберігатися, зокрема на портативних пристроях (картах пам'яті, мобільних телефонах тощо), серверах, системах резервного копіювання, інших місцях збереження даних в електронній формі (в тому числі в мережі Інтернет).

Висновок експерта

докладний опис проведених експертом досліджень, зроблені у результаті них висновки та обґрунтовані відповіді на питання, поставлені перед експертом, складений у порядку, визначеному законодавством.

У структурі висновку експерта необхідно виділяти три частини:

вступну

досліджувальну
(дослідницьку)

заключну (висновки
дослідження)

Висновок експерта у галузі права

1) застосування аналогії закону чи аналогії права;

2) змісту норм іноземного права згідно з їх офіційним або загальноприйнятим тлумаченням, практикою застосування, доктриною у відповідній іноземній державі.

Висновок експерта у галузі права не є доказом, має допоміжний (консультативний) характер і не є обов'язковим для суду.

Інститут забезпечення доказів в адміністративному процесі

дозволяє створити умови для ефективної реалізації процесу доказування

в разі неможливості одержання (потенційної можливості втрати, знищення, псування засобів доказування, загрози смерті свідка тощо)

чи виникнення ускладнень при наданні відповідних доказів (через обставини, які потребуватимуть додаткових людських, економіко-майнових, часових ресурсів та ін.) при судовому розгляді справи.

Правом ініціювати процедуру забезпечення доказів наділені такі особи:

1) до відкриття провадження у справі

- особа з легітимним інтересом у конкретних результатах розгляду та вирішення адміністративної справи з метою покращення перспектив настання позитивних наслідків після майбутнього звернення до суду;

2) після відкриття провадження у справі - особа, яка бере участь у справі.

- особа, що подає до суду адміністративний позов з одночасним проханням забезпечити докази;

Способи забезпечення доказів

Суд забезпечує
докази

- допитом свідків,

- призначенням експертизи,

- витребуванням та оглядом доказів, у
тому числі за місцем їх знаходження,

- заборобою вчиняти певні дії щодо
доказів

- зобов'язанням вчинити певні дії щодо
доказів.

Строки мають істотне значення в правовому регулюванні

- з ними пов'язані початок і закінчення дії правової норми матеріального права,

- вони вказують на своєчасне здійснення прав і обов'язків,

- визначають момент настання чи припинення виконання будь-якої процесуальної дії.

Процесуальні строки (ст. 118 КАС України)

це встановлені **законом**
або **судом** строки, у
межах яких вчиняються
процесуальні дії

Групи (види) строків

1. За нормативним розподілом:

- - строки, встановлені законом,
- - строки, тривалість і межі яких визначаються судом.

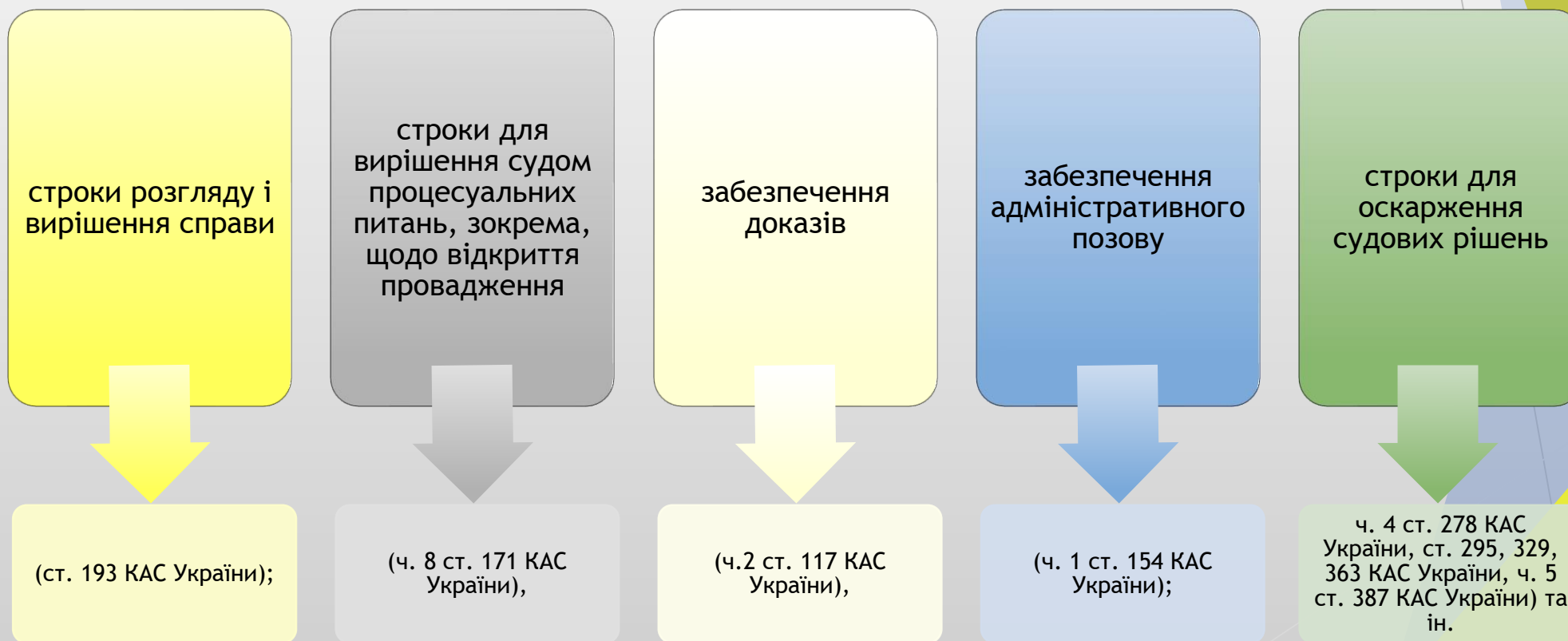
2. Залежно від суб'єкта, уповноваженого на встановлення процесуальних строків:

- - строки, встановлені Верховною Радою України (шляхом прийняття відповідного закону)
- - строки, встановлені судом,
- - комбіновані строки.

3. За суб'єктами реалізації процесуальних повноважень:

- - строки, що встановлені для суду;
- - строки, що встановлені для учасників судового процесу;
- - строки, що встановлені для інших осіб.

Щодо встановлених законом строків:

Критерії розумності процесуальних строків:

відповідність завданням адміністративного судочинства
(ст. 2 КАС України)

достатній час, із урахуванням обставин справи, для вчинення процесуальної дії

Деталізація у практиці ЄСПЛ:

- не може бути однаковим для всіх справ;

- розумність аналізу «конкретних обставин справи», які вимагають «глобальної оцінки»;

- враховується складність справи, фактичні або юридичні питання, порушені у справі, поведінка заявника та відповідних органів влади, а також ступінь важливості предмета спору, характер процесу та значення, яке він мав для заявника;

- лише затримки з боку держави можуть виправдовувати висновок про невиконання вимоги про дотримання «розумного строку»;

- співвідношення між тривалістю розгляду справи та позицією заявника за умови, що особа має утримуватися від тактики зволікань і користуватися наданими державою можливостями для скорочення строків провадження.

процесуальні
строки

ст. 118 КАС України

строки звернення
з
адміністративним
ПОЗОВОМ

ст. 122 КАС України

Строк звернення до адміністративного суду встановлений ст. 122 КАС України

Підстава	Строк
Для звернення до адміністративного суду за захистом прав, свобод та інтересів особи	шестимісячний строк , який, якщо не встановлено інше, обчислюється з дня, коли особа дізналася або повинна була дізнатися про порушення своїх прав, свобод чи інтересів.
Для звернення до адміністративного суду суб'єкта владних повноважень	тримісячний строк , який, якщо не встановлено інше, обчислюється з дня виникнення підстав, що дають суб'єкту владних повноважень право на пред'явлення визначених законом вимог. КАС та іншими законами можуть також встановлюватися інші строки для звернення до адміністративного суду суб'єкта владних повноважень.
Для звернення до адміністративного суду з позовами у справах за участю суб'єктів владних повноважень з приводу проведення аналізу ефективності здійснення державно-приватного партнерства та позовами у справах, що виникають у зв'язку з проведенням та/або визначенням результатів конкурсу з визначення приватного партнера та концесійного конкурсу	тримісячний строк з дня, коли особа дізналася або мала дізнатися про порушення своїх прав, свобод чи інтересів.
Для захисту прав, свобод та інтересів особи КАС та іншими законами	можуть встановлюватися інші строки для звернення до адміністративного суду, які, якщо не встановлено інше, обчислюються з дня, коли особа дізналася або повинна була дізнатися про порушення своїх прав, свобод чи інтересів.
Якщо законом передбачена можливість досудового порядку вирішення спору і позивач скористався цим порядком, або законом визначена обов'язковість досудового порядку вирішення спору,	тримісячний строк , який обчислюється з дня вручення позивачу рішення за результатами розгляду його скарги на рішення, дії або бездіяльність суб'єкта владних повноважень
Якщо рішення за результатами розгляду скарги позивача на рішення, дії або бездіяльність суб'єкта владних повноважень не було прийнято та (або) вручено суб'єктом владних повноважень позивачу у строки, встановлені законом,	шестимісячний строк , який обчислюється з дня звернення позивача до суб'єкта владних повноважень із відповідною скаргою на рішення, дії або бездіяльність суб'єкта владних повноважень.
Для звернення до суду у справах щодо прийняття громадян на публічну службу, її проходження, звільнення з публічної служби	місячний строк .
Строк для звернення до суду з позовною заявою про застосування санкції, передбаченої пунктом 1⁻¹ частини першої статті 4 Закону України "Про санкції"	протягом строку дії правового режиму воєнного стану

ст. 121 КАС України

Поновлення строку (встановлений законом)

визнання судовим органом (суддею) дійсним права на вчинення певної процесуальної дії, яке втрачене внаслідок пропуску заінтересованою особою процесуального строку, встановленого для її вчинення, з причин, визнаних судом поважними

За заявою учасника справи (якщо суд визнає причини пропуску) поважними

заява про поновлення процесуального строку розглядається судом, у якому належить вчинити процесуальну дію, стосовно якої пропущено строк

Про поновлення або продовження процесуального строку, відмову у поновленні або продовженні процесуального строку **суд постановляє ухвалу**, яка не пізніше наступного дня з дня її постановлення надсилається особі, яка звернулася із відповідною заявою.

Продовження строку (встановлений судом)

надання нового, більш тривалого строку для вчинення процесуальних дій

За заявою учасника справи або з ініціативи суду

заява про продовження процесуального строку, встановленого судом, - судом, який встановив строк, у письмовому провадженні.

Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо перебігу процесуальних строків під час дії карантину, встановленого Кабінетом Міністрів України з метою запобігання поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19)» (18.06.2020)

- ▶ 3. Пункт 3 розділу VI "Прикінцеві положення" КАС України (Відомості Верховної Ради України, 2017 р., № 48, ст. 436) викласти в такій редакції:
- ▶ "3. Під час дії карантину, встановленого Кабінетом Міністрів України з метою запобігання поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19), суд за заявою учасників справи та осіб, які не брали участі у справі, якщо суд вирішив питання про їхні права, інтереси та (або) обов'язки (у разі наявності у них права на вчинення відповідних процесуальних дій, передбачених цим Кодексом), поновлює процесуальні строки, встановлені нормами цього Кодексу, якщо визнає причини їх пропуску поважними і такими, що зумовлені обмеженнями, впровадженими у зв'язку з карантином. Суд може поновити відповідний строк як до, так і після його закінчення.
- ▶ Суд за заявою особи продовжує процесуальний строк, встановлений судом, якщо неможливість вчинення відповідної процесуальної дії у визначений строк зумовлена обмеженнями, впровадженими у зв'язку з карантином".

ЗУ «Про правовий режим воєнного стану» (12.05.2015 р.)

Стаття 26. Правосуддя в умовах воєнного стану

1. Правосуддя на території, на якій введено воєнний стан, здійснюється лише судами. На цій території діють суди, створені відповідно до [Конституції України](#).
2. Скорочення чи прискорення будь-яких форм судочинства забороняється.
3. У разі неможливості здійснювати правосуддя судами, які діють на території, на якій введено воєнний стан, законами України може бути змінена територіальна підсудність судових справ, що розглядаються в цих судах, або в установленому законом порядку змінено місцезнаходження судів.

- ▶ *аналіз судової практики засвідчує, що саме лише посилання на факт впровадження на території України воєнного стану не є безумовною підставою для поновлення процесуального строку у справі.*
- ▶ *Верховний Суд наголошує, що питання поновлення процесуального строку у випадку його пропуску з причин, пов'язаних із запровадженням воєнного стану в Україні, вирішується в кожному конкретному випадку з урахуванням доводів, наведених у заяві про поновлення такого строку. Сам по собі факт запровадження воєнного стану в Україні не може бути підставою для поновлення процесуального строку. Такою підставою можуть бути обставини, що виникли внаслідок запровадження воєнного стану та унеможливили виконання учасником судового процесу процесуальних дій протягом установленого законом строку*

Наслідки пропущення строків звернення до адміністративного суду

У разі подання особою позову після закінчення строків, установлених законом, без заяви про поновлення пропущеного строку звернення до адміністративного суду, або якщо підстави, вказані нею у заяві, визнані судом неповажними,	позов залишається без руху
Якщо заяву не буде подано особою в зазначений строк або вказані нею підстави для поновлення строку звернення до адміністративного суду будуть визнані неповажними,	суд повертає позовну заяву
Якщо факт пропуску позивачем строку звернення до адміністративного суду буде виявлено судом після відкриття провадження в адміністративній справі і позивач не заявить про поновлення пропущеного строку звернення до адміністративного суду, або якщо підстави, вказані ним у заяві, будуть визнані судом неповажними,	суд залишає позовну заяву без розгляду
Якщо після відкриття провадження у справі суд дійде висновку, що викладений в ухвалі про відкриття провадження у справі висновок суду про визнання поважними причин пропуску строку звернення до адміністративного суду був передчасним, і суд не знайде інших підстав для визнання причин пропуску строку звернення до адміністративного суду поважними,	суд залишає позовну заяву без розгляду

Судові виклики і повідомлення

ПОВІСТКА

письмовий документ, яким здійснюються судові виклики або повідомлення

повістки про виклик у суд

надсилаються учасникам справи,
свідкам, експертам,
спеціалістам, перекладачам

повістки-повідомлення

надсилаються учасникам справи
з приводу вчинення
процесуальних дій, у яких участь
цих осіб не є обов'язковою

Судовий виклик або судове повідомлення учасників справи, свідків, експертів, спеціалістів, перекладачів **здійснюється:**

1) за наявності в особи офіційної електронної адреси

шляхом надсилання повістки на офіційну електронну адресу

2) за відсутності в особи офіційної електронної адреси

шляхом надсилання повістки рекомендованою кореспонденцією (листом, телеграмою), кур'єром із зворотною розпискою за адресами, вказаними цими особами, або шляхом надсилання тексту повістки в порядку, визначеному ст. 129 КАС України

МОМЕНТОМ НАЛЕЖНОГО ПОВІДОМЛЕННЯ УЧАСНИКА СПРАВИ Є:

- ▶ 1) особисте отримання повістки учасником процесу або його представником чи будь-яким повнолітнім членом сім'ї цієї особи - адресата;
- ▶ 2) одержання судом підтвердження відсутності учасника справи за направленим судовим викликом або судовим повідомленням за адресою його реєстрації у встановленому законом порядку чи за останньою відомою суду адресою;
- ▶ 3) вручення повістки та інших судових документів учаснику справи під розписку адміністрацією місця утримання такого учасника;
- ▶ 4) вручення повістки учаснику процесу, який проживає за межами України за відповідним порядком; вручення відповідній службовій особі, юридичній особі;
- ▶ 5) вручення посадовій чи службовій особі, яка є учасником судового процесу або відповідній службовій особі за місцем служби таких осіб;
- ▶ 6) відмова особи, яка є учасником судового процесу, одержати повістку;
- ▶ 7) отримання учасником судового процесу тексту повістки, яка була направлена судом електронною поштою, факсимільним повідомленням (факсом, телефаксом), телефонограмою;
- ▶ 8) складання секретарем судового засідання довідки;
- ▶ 9) доставка повістки учаснику судового процесу, якщо направлення повістки здійснюється судом з використанням засобів мобільного зв'язку;
- ▶ 10) публікації оголошення на офіційному веб-порталі судової влади України.

Алгоритм поведінки особи, яка доставляє повістку, у разі відмови адресата одержати повістку:

1) фіксування факту відмови адресата отримати повістку як свідомої дії шляхом проставлення відповідної відмітки на повістці та засвідчення власним підписом особи, яка доставляє повістку;

2) негайне повернення до адміністративного суду повістки особою, яка її доставляє.

Судові витрати розглядають у двох аспектах

у широкому

є матеріальними засобами, необхідними для функціонування системи правосуддя і можуть бути отримані лише з двох джерел: 1) державне фінансування судової системи і 2) грошові кошти, що вносяться на розрахунковий рахунок суду особами, зацікавленими у розгляді і вирішенні їх публічно-правового спору

у вузькому

як грошові витрати, пов'язані з розглядом і вирішенням адміністративної справи, а також із виконанням рішення адміністративного суду

Види судових витрат

судовий збір

розмір, порядок сплати, повернення і звільнення від сплати встановлюються законом

витрати, пов'язані з розглядом справи

1) на професійну правничу допомогу;

2) сторін та їхніх представників, що пов'язані із прибуттям до суду;

3) пов'язані із залученням свідків, спеціалістів, перекладачів, експертів та проведенням експертиз;

4) пов'язані з витребуванням доказів, проведенням огляду доказів за їх місцезнаходженням, забезпеченням доказів;

5) пов'язані із вчиненням інших процесуальних дій або підготовкою до розгляду справи

Судовий збір

Закон України від 08.07.2011 р. «Про судовий збір»

збір, що справляється на всій території України за подання заяв, скарг до суду, за видачу судами документів, а також у разі ухвалення окремих судових рішень, передбачених цим Законом.

Судовий збір включається до складу судових витрат.

платники збору

об'єкти справляння (за що справляється, за що не справляється)

розміри ставок

пільги щодо сплати

порядок сплати

повернення

відстрочення та розстрочення сплати

зарахування до Державного бюджету України

Витрати на професійну правничу допомогу

- - несуть сторони, крім випадків надання правничої допомоги за рахунок держави.
- - підлягають розподілу між сторонами разом з іншими судовими витратами, за винятком витрат суб'єкта владних повноважень на правничу допомогу адвоката.
- - розмір повинен бути підтверджений документально;
- - розмір витрат на оплату послуг адвоката має бути співмірним (із складністю справи; витраченим часом; обсягом наданих послуг; ціною позову та (або) значенням справи для сторони);
- - можливе зменшення розміру витрат на правничу допомогу, які підлягають розподілу між сторонами.

Витрати сторін та їхніх представників, що пов'язані із прибуттям до суду

- витрати, пов'язані з переїздом до іншого населеного пункту сторін та їхніх представників, а також найманням житла, несуть сторони.

- стороні, на користь якої ухвалено судове рішення і яка не є суб'єктом владних повноважень, та її законному представнику сплачується іншою стороною компенсація за втрачений заробіток чи відрив від звичайних занять.

- Постанова КМУ від 27 квітня 2006 р. № 590 «Про граничні розміри компенсації витрат, пов'язаних з розглядом цивільних, адміністративних та господарських справ, і порядок їх компенсації за рахунок держави»

Витрати, пов'язані із залученням свідків, спеціалістів, перекладачів, експертів та проведенням експертиз

- Свідку у зв'язку з викликом до суду відшкодовуються

витрати, що пов'язані з **переїздом** до іншого населеного пункту та **наймом житла**, а також виплачується **компенсація** за втрачений зарібок чи відрив від звичайних занять

- Спеціаліст, перекладач, експерт отримують винагороду

за виконані роботи (надані послуги), пов'язані із справою, якщо це не входить до їхніх службових обов'язків.

Розмір витрат на підготовку експертного висновку на замовлення сторони, проведення експертизи, залучення спеціаліста, перекладача чи експерта встановлюється судом на підставі договорів, рахунків та інших доказів.

Розмір витрат на оплату робіт (послуг) залученого стороною спеціаліста, перекладача чи експерта має бути співмірним із складністю відповідної роботи (послуг), її обсягом та часом, витраченим ним на виконання робіт (надання послуг).

Суд може, за клопотанням іншої сторони, зменшити розмір витрат на оплату робіт (послуг) спеціаліста, перекладача чи експерта, які підлягають розподілу між сторонами (у разі порушення співмірності).

Витрати, пов'язані з витребуванням доказів, проведенням огляду доказів за їх місцезнаходженням, забезпеченням доказів, вчиненням інших процесуальних дій, підготовкою справи до розгляду

- встановлюється судом на підставі договорів, рахунків та інших доказів;

- особа, яка не є учасником судового процесу, має право вимагати виплати грошової компенсації своїх витрат, пов'язаних із наданням доказу на вимогу суду, вчиненням інших процесуальних дій;

- у випадках, коли сума витрат особи, яка не є учасником судового процесу, повністю не була сплачена учасниками справи попередньо (авансом), суд стягує ці суми на користь такої особи зі сторони, визначеної судом відповідно до правил про розподіл судових витрат.

Розподіл судових витрат (ст. 139 КАС України)

При задоволенні позову сторони, <u>яка НЕ є суб'єктом владних повноважень</u> ,	всі судові витрати, які підлягають відшкодуванню або оплаті, стягуються <u>за рахунок бюджетних асигнувань суб'єкта владних повноважень</u> , що виступав відповідачем у справі, або якщо відповідачем у справі виступала його посадова чи службова особа.
В адміністративних справах щодо оскарження рішень Національної комісії з реабілітації у правовідносинах, що виникли на підставі ЗУ "Про реабілітацію жертв репресій комуністичного тоталітарного режиму 1917-1991 р.", якщо судові рішення ухвалено <u>на користь сторони, яка не є суб'єктом владних повноважень</u> ,	усі судові витрати, що підлягають відшкодуванню або оплаті, здійснюються <u>за рахунок коштів державного бюджету</u> .
При задоволенні позову <u>суб'єкта владних повноважень</u>	з відповідача стягуються <u>виключно</u> судові витрати суб'єкта владних повноважень, <u>пов'язані із залученням свідків та проведенням експертиз</u> .
При <u>частковому</u> задоволенні позову	судові витрати покладаються <u>на обидві сторони пропорційно</u> до розміру задоволених позовних вимог. При цьому суд не включає до складу судових витрат, які підлягають розподілу між сторонами, витрати суб'єкта владних повноважень на правничу допомогу адвоката та сплату судового збору.
У випадку <u>зловживання</u> стороною чи її представником процесуальними правами або якщо спір виник внаслідок <u>неправильних дій</u> сторони	суд <u>має право покласти на таку сторону судові витрати повністю</u> або частково незалежно від результатів вирішення спору.

Заходи процесуального примусу

процесуальні дії, що вчиняються судом у визначених КАС України випадках з метою

- спонукання відповідних осіб до виконання встановлених в суді правил,

- добросовісного виконання процесуальних обов'язків,

- припинення зловживання правами та запобігання створенню протиправних перешкод у здійсненні судочинства.

Підстави для застосування заходів процесуального примусу

1. Порушення встановлених у суді правил

2. Протиправне перешкоджання здійсненню адміністративного судочинства

Види заходів процесуального примусу

1) попередження;

2) видалення із залу судового засідання;

3) тимчасове вилучення доказів для дослідження судом;

4) привід;

5) штраф.

Попередження і видалення із залу судового засідання

застосовується

до учасників судового процесу та інших осіб, присутніх у судовому засіданні,

підстава

порушення порядку під час судового засідання або невиконання ними розпоряджень судді (головуючого судді)

спочатку - застосовується попередження,

а в разі повторного вчинення таких дій - видалення із залу судового засідання.

у разі повторного вчинення перекладачем, спеціалістом дій,

суд оголошує перерву і надає час для заміни перекладача, спеціаліста.

Тимчасове вилучення доказів для дослідження судом

підстава

неподання без поважних причин письмових, речових чи електронних доказів, що витребувані судом, або неповідомлення причин їх неподання суд

оформлення

шляхом постановлення ухвали про тимчасове вилучення цих доказів державним виконавцем для дослідження судом.

Привід

застосовується до

належно викликаних осіб, особисту участь якої визнано судом обов'язковою, свідка, які без поважних причин не прибули у судове засідання або не повідомили причини неприбуття,

застосовується через

органи Національної поліції України з відшкодуванням у дохід держави витрат на його здійснення,

не застосовується до

малолітніх та неповнолітніх осіб, вагітних жінок, осіб з інвалідністю першої і другої груп, жінок, які доглядають дітей віком до шести років або дітей з інвалідністю, а також осіб, які згідно із КАС України не можуть бути допитані як свідки,

суд постановляє ухвалу, в якій зазначає

ім'я фізичної особи, яка підлягає приводу, місце проживання (перебування), роботи, служби чи навчання, підстави застосування приводу, коли і куди ця особа повинна бути доставлена, кому доручається здійснення приводу,

у разі неможливості здійснення приводу

особа, яка виконує ухвалу про привід до суду, через керівника органу Національної поліції України негайно повертає її суду з письмовим поясненням причин невиконання.

Штраф

<i>Підстави:</i>	<i>Розмір</i>
<ul style="list-style-type: none">1) невиконання процесуальних обов'язків, зокрема ухилення від вчинення дій, покладених судом на учасника судового процесу;2) зловживання процесуальними правами, вчинення дій або допущення бездіяльності з метою перешкоджання судочинству;3) неповідомлення суду про неможливість подати докази, витребувані судом, або неподання таких доказів без поважних причин суб'єктом владних повноважень;4) використання під час процедури врегулювання спору за участю судді портативних, аудіотехнічних пристроїв, а також здійснення фото- і кінозйомки, відео-, звукозапису.	від 0,3 до трьох розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб
<ul style="list-style-type: none">1) повторного чи систематичного невиконання процесуальних обов'язків;2) неодноразового зловживання процесуальними правами;3) повторного чи систематичного неподання витребуваних судом доказів без поважних причин або без їх повідомлення;4) невиконання ухвали про забезпечення позову або доказів.	від одного до десяти розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб